

Studieplan

Høyere yrkesfaglig utdanning

innen

«Ambulanseoperativ ledelse og prehospital pasientbehandling»

Innholdsfortegnelse

1.0 Innledning	2
2.0 Forventet læringsutbytte	3
2.1 Overordnede læringsutbyttebeskrivelser	3
3.0 Opptakskrav	4
4.0 Tekniske forutsetninger	5
5.0 Studietilbudets innhold, omfang og organisering	6
5.1 Omfang nettbasert studie med samlinger (over 2 år)	6
5.2 Innhold	7
5.3 Sammenheng mellom emnene	7
6.0 Læringsformer	8
7.0 Evaluering	10
8.0 Vurdering	10
8.1 Karaktersystem	11
8.2 Kriterier for vurdering av skriftlig arbeidskrav	11
9.0 Avsluttende eksamen	12
9.1 Rett til begrunnelse og klage over karakterfastsetting	12
9.2 Klage over formelle feil ved eksamen	12
10.0 Dokumentasjon	13
10.1 Vitnemål	13
10.2 Karakterutskrift	13
11.0 Litteratur	13
Vedlegg 1. Emnebeskrivelse for Ambulanseoperativ ledelse og prehospital pasientbehandling	14
Vedlegg 2. Litteraturliste	30
Vedlegg 4: Tekniske løsninger for nettbasert undervisning	36

1.0 Innledning

Målsetting for fagskoleutdanning innen helsefag

«Fagskolen skal tilby utdanning som arbeidslivet trenger og som studentene ønsker» (Meld. St 9 (2016-2017) Fagfolk for fremtiden – Fagskoleutdanning). Fagskoleutdanning er høyere yrkesfaglig utdanning og gir kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet etter kort tid. Fagskoleutdanningene skal sikre den enkeltes, samfunnets og arbeidslivets behov for ny kompetanse, i tråd med nye oppgaver og utfordringer på sentrale fagområder innen helsesektoren. I tillegg skal den tilby fagarbeidere en karrierevei. De er korte og praktiske, og dermed meget godt egnet til å møte omstillingsbehov i et livslangt læringsperspektiv.

Bakgrunnen for fagskoleutdanning innen ambulansetjenesten

Ambulansefaget i videregående opplæring og ambulansearbeideren som yrkesgruppe, utgjør grunnmuren i ambulansetjenesten. I NOUs rapport (Meld St 11 2015-2016) «først og fremst» slås det fast at ambulansetjenesten skal bevares og videreutvikles. Ambulansetjenesten skal dekke behov for primærdiagnostikk og stabilisering, og eventuell behandling av akutte skader og tilstander prehospitalt, samt bringe syke /skadede til adekvat behandlingsnivå i helsetjenesten (forskrift om akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus, Lovdata). Ved uttrykning til store hendelser forventes det at ambulansespersonell etablere rollen som operativ leder helse. Dette fordrer kompetanse i beslutningstaking, koordinering og kommunikasjon (Nasjonal veileder IS2536, Helsedirektoratet).

Et av målet til ny nasjonal helse- og sykehusplan 2020-2023 er at sårbare pasienter, som barn og unge, skrøpelige eldre, personer med flere kroniske lidelser og personer med alvorlig psykiske lidelser og rusproblemer, får prioritering som gruppe. Økende antall eldre og økende antall mennesker med psykiske lidelser og rusmiddelproblem vil påvirke den akuttmedisinske tjenesten. Det vil stille økte krav til ambulansetjenesten, både når det gjelder kapasitet og oppgaver (Meld.St.7 2019-2023). Dette fordrer kompetent og trent personell som bidrar til samarbeid, samhandling og utvikling av tjenesten som kan øke kvalitet og utnyttelse av ressurser i den akuttmedisinske kjeden. En forventet økning i aktivitet gjør det nødvendig å sikre at det utdannes og rekrutteres tilstrekkelig antall ressurser, med riktig kompetanse helsetjenesten har behov for.

En høyere yrkesfaglig utdanning vil være med på å tilfredsstille kravet om at tilstrekkelig fagkompetanse sikres i tjenesten (Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester). Målgruppen for fagskoleutdanningen er primært de med videregående grunnopplæring i ambulansetjenesten med autorisasjon, og andre yrkesgrupper i ambulansetjenesten med autorisasjon som ambulansearbeider. Høyere yrkesfaglig utdanning på fagskolenivå vil være et supplerende kompetansehevende alternativ for ambulansetjenestens medarbeidere med fagbrev til de allerede eksisterende utdanningstilbudene. Utdanningen Fagskolen i Viken har utarbeidet har praktisk tilnærming til faget.

Tjenesteområde

Fagskoleutdanningen for ambulansearbeidere vil medvirke til å utdanne ambulansearbeidere med økt kompetanse innen kommunikasjon, samarbeid, vurdering, kartlegging, operativt arbeid som koordinering og prioritering av tjenesten på skadested. Dette er i tråd med regjeringens plan for fagskolen ved at fagmiljøet får oppdatert og praksisnær fag- og yrkeskompetanse og arbeidslivet får utdanning det er behov for (Meld. St 9 (2016-2017), «fagfolk i fremtiden»).

Ansvars- og funksjonsområde

Fagskoleutdanningen innen ambulansetjenesten skal utdanne reflekterte arbeidstakere som forstår betydningen av hvordan operativt arbeid som ledelse, koordinering, prioritering og samhandling med aktuelle behandlingssted henger sammen med pasient -undersøkelse, -vurdering, -behandling og -observasjon for å oppnå best mulig kvalitet i tjenesten. Utdanningen skal også bidra til høy yrkesetisk

standard med forståelse for de ulike yrkesgruppers funksjon og ansvarsområde ved andre nødetater og ulike samarbeidsinstanser, som legevakt, kommunale institusjoner, akuttmottak og andre det er naturlig å samarbeide med for ambulansetjenesten. De skal videre ta initiativ til å planlegge, organisere, effektivisere og iverksette tiltak innenfor sitt kompetanseområde, særlig rettet mot den sårbare gruppen av pasienter. Faglig kompetanseheving bidrar til at det opprettholdes gode tjenester og bidrar til godt samspill med pasienten og samarbeidspartnere. Tilstrekkelig og riktig kompetanse vil styrkes hos ambulanséfagarbeideren, og vil være med på å møte fremtidige behov (Meld.St.7 (2019-2023) Nasjonal helse – og sykehusplan).

2.0 Forventet læringsutbytte

Læringsutbyttet for utdanningen deles inn i områdene kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse. Læringsutbyttebeskrivelsene til dette studiet tilsvarer nivå 5.1 i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR).

Kategoriene kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse beskrives som:

KUNNSKAPER	FERDIGHETER	GENERELL KOMPETANSE
<p>Kandidaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - har kunnskap om begreper, prosesser og verktøy som anvendes innenfor et spesialisert fagområde - har innsikt i relevant regelverk, standarder, avtaler og krav til kvalitet - har bransjekunnskap og kjennskap til yrkesfeltet - kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap - forstår egen bransje/yrkes betydning i et samfunns- og verdiskapnings perspektiv 	<p>Kandidaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kan anvende faglig kunnskap på praktiske og teoretiske problemstillinger - kan anvende relevante faglige verktøy, materialer, teknikker og uttrykksformer - kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for en yrkesfaglig problemstilling - kan kartlegge en situasjon og identifisere faglige problemstillinger og behov for iverksetting av tiltak 	<p>Kandidaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - har forståelse for yrkes- og bransjeetiske prinsipper - har utviklet en etisk grunnholdning i utøvelsen av yrket - kan utføre arbeidet etter utvalgte målgruppers behov - kan bygge relasjoner med fagfeller og på tvers av fag, samt eksterne målgrupper - kan utvikle arbeidsmetoder, produkter og/eller tjenester av relevans for yrkesutøvelsen

2.1 Overordnede læringsutbyttebeskrivelser

Overordnede læringsutbyttebeskrivelser (O-LUB) beskriver forventet læringsutbytte/kompetanse etter fullført utdanning i Ambulanseoperativ ledelse og prehospitalet pasientbehandling. Læringsutbytte for de enkelte emnene (E-LU) er beskrevet under hvert enkelt emne. Overordnede læringsutbyttebeskrivelser for studiet er:

Kunnskaper

Kandidaten:

- har kunnskap om operativ psykologi, etikk, situasjonsbestemt kommunikasjon og veiledning i ambulansetjenesten
- har kunnskap om operativ ledelse, organiseringen av den akuttmedisinske kjeden, innsatsledelse, skadestedsarbeid, PLIVO-aksjoner og CBRNE-hendelser i ambulansetjenesten
- har kunnskap om akuttmedisinske tilstander som kan oppstå hos ulike sårbare pasientgrupper

- har innsikt i relevant lovverk, retningslinjer og forskrifter som omhandler og regulerer avgjørelser ved operativ ledelse og pasientbehandling i ambulansetjenesten, og som ivaretar sikkerhet for pasient, kollegaer og andre tilstedeværende
- kan oppdatere sine yrkesfaglige kunnskaper innen operativ ledelse og pasientbehandling i ambulansetjenesten
- forstår betydningen av egen yrkesutøvelse i ambulansetjenesten

Ferdigheter

Kandidaten:

- kan anvende faglig kunnskap om operativ psykologi, etikk, situasjonsbestemt kommunikasjon og veiledning i ambulansefaglig arbeid med ulike pasientgrupper, pårørende og kollegaer
- kan anvende faglig kunnskap om organiseringen av den akuttmedisinske kjeden, innsatsledelse, skadestedsarbeid, PLIVO-aksjoner og CBRNE-hendelser for å lede operative hendelser
- kan anvende faglig kunnskap om akuttmedisinske tilstander for å ivareta prehospital pasientbehandling til sårbare pasientgrupper
- kan finne lovverk, prosedyrer, fagstoff og informasjon som er relevant for yrkesfaglige problemstillinger innen operativ ledelse og pasientrettet behandling til sårbare pasientgrupper i ambulansetjenesten
- kan kartlegge situasjoner, identifisere faglige problemstillinger og iverksette tiltak innen operativ ledelse og pasientrettet behandling til sårbare grupper i ambulansetjenesten

Generell kompetanse

Kandidaten:

- har forståelse for den akuttmedisinske tjenesten og eget ansvarsområde for å kunne bidra innen operativ ledelse ved akutte hendelser og for å kunne gi faglig forsvarlig pasientbehandling
- har utviklet en etisk grunnholdning i arbeidet knyttet til ambulansetjenestens virksomhet som fremmer tillit og trygghet hos pasient, pårørende og kollegaer
- kan utføre sine arbeidsoppgaver innen ambulansetjenesten på en profesjonell og etisk forsvarlig måte
- kan bygge relasjoner og samarbeide med pasienter, pårørende, kollegaer, andre faggrupper og samarbeidende etater
- kan utvikle arbeidsmetoder gjennom kunnskapsdeling, bevisstgjøring og etisk refleksjon i ambulansetjenesten og i samarbeid med andre relevante yrkesgrupper

3.0 Opptakskrav

Krav til opptak er fullført og bestått videregående opplæring med

- fagbrev i ambulansefaget eller helsearbeiderfaget med autorisasjon som ambulansearbeider eller
- generell studiekompetanse og med autorisasjon som ambulansearbeider

Søkere som kan dokumentere at de skal gjennomføre fagprøve etter opptaksfristen, kan tildeles plass på vilkår om bestått prøve i løpet av 1. oktober det påfølgende semesteret.

Søkere med yrkeserfaring fra ambulansetjenesten prioriteres.

Søkere med utenlandsk utdanning

Ved opptak til fagskoleutdanning i helsefag må søkere med utenlandsk utdanning være autorisert i Norge. Søkere fra nordiske land blir realkompetansevurdert av skolen. Søkere utenfor Norden må dokumentere opplæring og praksis ved autorisert translatør og ha bestått eller ha likeverdig realkompetanse i de felles allmenne fagene tilsvarende Vg1 og Vg2 i yrkesfaglige utdanningsprogram. Søkere må dokumentere kunnskaper i norsk med én av følgende prøver:

- a) Bestått norsk med 393 timer fra videregående opplæring
- b) Skriftlig test i norsk, høyere nivå, («Bergenstesten») med minimum 450 poeng eller «bestått» etter ny vurderingsordning f.o.m. høsten 2009
- c) Avsluttende prøve i norsk (norskprøven) med ferdigheter på minimum nivå B2 i alle delferdigheter jf. § 26 i forskrift 20. april 2005 nr. 341 om opplæring i norsk og samfunnskunnskap for nyankomne innvandrere.

Politiattest

Søkere må levere politiattest ved opptak.

Skikkethetsvurdering

Studenter i utdanningen vil være gjenstand for skikkethetsvurdering. Skikkethetsvurdering er en helhetsvurdering av studentens forutsetninger for å kunne fungere i yrket.

Klage på opptak

Det er mulig å klage på vedtak om opptak, jf. *forskrift om opptak, studier og eksamen ved Fagskolen i Viken*.

4.0 Tekniske forutsetninger

Studentene må disponere egen PC under studiet. Studentene får tilgang til skolens læringsplattform hvor studieplaner, undervisningsmateriell, arbeidskrav, undervisningsplaner, beskjeder etc. blir distribuert. Alle obligatoriske arbeidskrav leveres gjennom skolens digitale læringsplattform, hvor også underveisvurderinger og sluttvurderinger vil ligge.

Studentene får tilbud om opplæring i skolens digitale læringsplattform, i tillegg til oppgaveskriving, kildesøk og kildekritikk. Studentene får selv prøve ut de digitale plattformene som benyttes, det foregår under veiledning av pedagogisk ansvarlig, nettpedagogisk ansvarlig, og pedagogisk IKT-ansvarlig. Dette er også viktig for å kvalitetssikre at studentenes maskinvare (PC) håndterer den programvaren som studiet krever. Skolen har IKT teknisk hjelp som vedlikeholder skolens datautstyr og yter service til studenter. I tillegg har studentene muligheten for support gjennom fylkeskommunens hjelpdesk.

Alle undervisningsrom har interaktive tavler og White Board. I tillegg disponerer studentene 11 grupperom med White Board og tilgang til visningsskjerm for PC. Studentene får trådløs tilgang til internett og multifunksjonsmaskiner med mulighet for utskrift, kopiering og skanning. I tillegg får studentene egen epost, tilgang til aktuelle fagapplikasjoner og programpakken O365.

Oppdaterte spesifikasjoner og programvare på bærbar PC ligger tilgjengelig som veiledning på skolens hjemmeside, under «**for studenter**». Se *Beskrivelse av tekniske løsninger for nettbaserte studier*.

5.0 Studietilbudets innhold, omfang og organisering

Studiet har et omfang på 60 studiepoeng og er inndelt i 5 emner. Totalt omfang, iberegnet egenstudier, antas å være omtrent 1600 timer. Utdanningen ligger på nivå 5.1 i Nasjonalt Kvalifikasjonsrammeverk. Studiet er organisert som samlingsbasert nettstudium på deltid, over 2 år. Studiet **innebærer 3 samlinger pr. semester** og ukentlig nettundervisning, i tillegg får studentene veiledning individuelt eller i grupper.

Lærerstyrt undervisning på skolen

Samlingene blir benyttet til forelesninger, ulike oppgaver, praktiske øvelser, simulering og arbeid med noen arbeidskrav. I hovedsak er det 3 samlinger på 3 dager hvert semester. Det stilles krav til 80% fremmøte på samlingene. Aktiviteter som krever fysisk oppmøte er blant annet praktiske øvelser, simulering og arbeid med enkelte arbeidskrav

Lærerstyrt undervisning på nett

Mellom samlingene gjennomføres ukentlig undervisning på nett. Skolen benytter i stor grad «flipped classroom» mellom samlingene. Lærer publiserer undervisningsmateriale f.eks. en presentasjon som studentene ser på og jobber med i løpet av uken, interaktive oppgaver eller film. På nettmøtene arbeides det med temaene fra lærestoffet som læreren har lagt ut på forhånd. Det legges opp til dialog mellom studentene og lærer på nettmøtene. På samme måte som i vanlig klasseromsundervisning kan studentene stille spørsmål til lærer på nettmøtene

Egenstudier er viktig for å fremme og sikre tilstrekkelig kompetanse. Da arbeider studenten med læringsutbytter, øvingsoppgaver, obligatoriske arbeidskrav og forberedelser til samlinger. En lærer følger studentene gjennom emnene og hjelper til med praktiske spørsmål rundt studiet, gir veiledning og tilbakemelding på arbeidskravene. Studentene skal oppleve å få personlig oppfølging, veiledning og hjelp når de trenger det. Studentene vil få tilbud om å få veiledning på nett eller ved å møte på skolen dersom de ønsker det.

Studentene skal arbeide med prosjekt som et av arbeidskravene. Prosjektet har som mål å tilføre egen arbeidsplass ny kompetanse. I den forbindelse får studentene tilbud om personlig veiledning underveis. Denne veiledningen kan foregå på studentenes arbeidsplass ved behov. Dette gir et godt alternativ for arbeidstakere som har behov for fleksibilitet, slik at det er lettere å kombinere studier med jobb og andre forpliktelser.

5.1 Omfang nettbasert studie med samlinger (over 2 år)

Emner	Studiepoeng	Varighet i uker over 2 år på deltid	Lærerstyrt undervisning på samlinger (8 timer x 3 dager) totalt 36 dager		Lærerstyrt undervisning og veiledning via nett mellom samlingene (6 timer, 4+2 timer)		Forventet selvstudietid timer	Totalt
			dager	timer	dager	timer		
Emne 1	10	12	7	56	7	42	162	260
Emne 2	15	20	9	72	15	90	238	400
Emne 3	15	20	9	72	15	90	238	400
Emne 4	10	12	6	48	9	54	158	260
Emne 5	10	12	5	40	9	54	166	260
Totalt	60	76	36	288	57	330	962	1580

Mindre endringer kan forekomme

5.2 Innhold

Oversikt over emner med studiepoeng og antall uker – Ambulanseoperativ ledelse og prehospital pasientbehandling	Studiepoeng
Emne 1. Operativ psykologi og situasjonsbestemt kommunikasjon 1a. Operativ psykologi 1b. Kommunikasjon og etikk i møte med sårbare grupper 1c. Veiledning og kollegastøtte	10
Emne 2. Ambulanseoperativ ledelse 2a. Organisering av den akuttmedisinske kjeden 2b. Innsatsledelse 2c. Skadestedsarbeid 2d. Aksjoner ved pågående livstruende vold (PLIVO) 2e. CBRNE-hendelser	15
Emne 3. Akuttmedisinske tilstander hos eldre 3a. Normale aldersforandringer og kroniske sykdommer hos eldre 3b. Akuttmedisinske tilstander hos eldre 3c. Skader og ulykker hos eldre 3d. Observasjon, vurdering og undersøkelseskompetanse 3e. Multimorbiditet og legemidler til den eldre pasient	15
Emne 4. Psykiske lidelser og ruslidelser 4a. Psykisk sykdom og ruslidelser i den akuttmedisinske kjeden 4b. Psykiske lidelser- diagnoser, symptomer og tiltak 4c. Rusproblemer og avhengighetstilstander 4d. Juss i Psykiatrioppdrag	10
Emne 5. Fødsler, nyfødte og akutt syke barn 5a. Svangerskapet 5b. Fødsler utenfor sykehus 5c. Observasjoner og undersøkelser av nyfødte barn 5d. Sykdom hos barn 5e. Skader og ulykker hos barn og unge 5f. Psykososiale forhold hos barn	10
SUM	60

5.3 Sammenheng mellom emnene

Emnene utfyller hverandre og er satt samme slik at studenten oppnår bred kompetanse innenfor ambulansefagets ansvarsområder. Innholdet i emnene vil til sammen bidra til å heve det faglige nivået hos studenten og dermed være et viktig bidrag til å styrke fremtidens helsevesen med dyktige fagfolk.

Emne 1 omhandler blant annet operativ psykologi, kommunikasjon og etikk i møte med sårbare pasientgrupper. Studenten vil etter gjennomført emne ha kunnskaper som vil være til nytte i de andre emnene. Emne 2 tar for seg organisering av den akuttmedisinske kjeden og oppgaver ved operativ innsatsledelse i ambulansetjenesten. Emnet vil styrke studentens rolle i samarbeid med andre etater, vurdering og prioritering når det gjelder pasientens, kollegaers og andre tilstedeværende sin sikkerhet. Emne 3, 4 og 5 omhandler ulike sårbare pasientgrupper ambulansetjenesten ofte møter i oppdrag. Emne 3 retter seg mot den geriatrike prehospital pasient, og vil gi en helhetsforståelse for hvordan

denne pasientgruppen er forskjellig fra andre pasientgrupper. Emne 4 omhandler psykisk sykdom og ruslidelser og vil øke innsikt i og kunnskaper om pasientgruppen. Til slutt vil emne 5 gå gjennom temaer som fødsler utenfor sykehus, observasjoner og undersøkelser av nyfødte barn, sykdom og skader hos barn og unge. Emnet omhandler også barn som pårørende, observasjoner og tiltak ved svikt i barnets psykososiale forhold. Til sammen vil dette gi studenten økte kunnskaper i sentrale arbeidsoppgaver og pasientgrupper ambulansarbeideren møter i arbeidshverdagen.

6.0 Læringsformer

Utdanningen innebærer at studenten er i en prosess både i forhold til faglig kunnskap og til egenutvikling. Det vil bli lagt vekt på refleksjoner både i læringsaktiviteter, praktiske øvelser og teori. Gjennom pedagogisk ledelse skal studentene trekkes aktivt med i egen læringsprosess. Det forventes at den enkelte student viser initiativ og tar ansvar for egen læring og felles læringsmiljø. Studenten skal reflektere over egen læringsprosess gjennom hele utdannelsen. Et viktig pedagogisk prinsipp gjennom studiet er at studenten har ansvar for egen læring. Prosesslæring vil tilstrebes ved at studentenes egne erfaringer, praksiskunnskaper og teoretiske kunnskaper brukes gjennom utdanningen i form av ulike læringsaktiviteter. Det legges vekt på praktiske øvelser, ferdighetstrening, rollespill, case, diskusjoner og dialoger.

Arbeidsformene skal være relevante og hensiktsmessige for å oppnå læringsutbyttet for utdanningen. Dette innebærer at studenten i tillegg til faglig utvikling også skal utvikle evne til samarbeid, kommunikasjon og praktisk yrkesutøvelse. Studentene har praktisk erfaring innen egne fagområder, noe som gir anledning til å legge til rette for erfaringsbaserte læringsformer. Variasjon i valg av læringsmetoder er nødvendig for å oppnå en helhetlig kompetanse som omfatter både kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.

Studentene vil få innføring i studieteknikk, oppgaveskriving og IKT, prosjektarbeid og om teori- og erfaringsbasert kunnskap i oppstarten av det enkelte emne.

Arbeidskrav

Alle emner inneholder arbeidskrav, det kan det kan dreie seg om krav om tilstedeværelse, prosjektoppgaver, praktiske ferdighetsoppgaver, skriftlige eller muntlige, case og refleksjonsoppgaver. Arbeidskravene er obligatoriske og må være godkjente for å kunne fremstille seg til eksamen. Eksamen vurderes med karakter A-F og eksamenskarakteren danner grunnlaget for karakter i det enkelte emne. De enkelte arbeidskravene er nærmere beskrevet i emnebeskrivelsene.

Forelesning

Forelesninger kan være en introduksjon til et tema, et overblikk over ett fagområde og et viktig bidrag til studentens læring. Forelesningene skal hjelpe studentene til å få et bedre overblikk og forståelse for fagene, og ikke minst inspirere dem til å søke mer kunnskap.

Veiledning

I utdanningen vil veiledning spille en sentral rolle som læringsarena. Studentene vil få veiledning både i studiesituasjonen på skolen og mellom samlinger. Veiledningen skal fungere som et bindeledd mellom personlig kompetanse, teoretisk kunnskap og yrkesspesifikke ferdigheter, som er sentrale begreper i utviklingen av en yrkesidentitet og samlet profesjonell kompetanse.

I studiesammenheng er veiledning først og fremst en arena for samtaler rundt ulike deler av den utviklingen studenter skal igjennom i løpet av studiet.

Det finnes en rekke definisjoner på begrepet veiledning. Veiledning skal være støttende og igangsettende for studentenes læringsbehov og har også et kontrollaspekt i seg når det kommer til å vurdere studentens kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.

Gruppen / studenten og veileder skal ha en felles forståelse med henblikk på veiledningens form og innhold. Veiledningen er studentenes arena og det som skjer må være tilpasset gruppens forutsetninger og behov.

Under studietiden vil studenten oppleve ulike former for veiledning, hovedsakelig i forbindelse med arbeidskrav og studieprogresjon. Veiledning kan foregå i gruppe, individuelt og personlig, muntlig eller skriftlig. Det er viktig at student og veileder kommer fram til en enighet om veiledningsform, det er også viktig at selve veiledningen er gjenstand for evaluering. Veiledning handler om å være i en prosess og det vil derfor være naturlig at både læringsbehovene og arbeidsmåten i veiledningen vil endres i løpet av perioden.

For veiledning på større oppgaver vil responstiden settes til 2 virkedager. Studentene vil bli informert om responstid før innsending. For korte faglige spørsmål, eller praktiske henvendelser, har skolen satt responstiden for henvendelser som kommer etter kl.12, til en virkedag.

Veiledning i tilknytning til emnene er obligatoriske og det forventes at studenten setter seg inn i og benytter retningslinjer for arbeidskrav, prosjekt og eksamen

Flipped classroom

Flipped classroom eller omvendt undervisning er en metode som snur tradisjonell undervisning på hodet. Det vil si at instruksjoner og forelesninger legges tilgjengelig på nettet, mens tiden i klasserommet blir brukt til praktiske ferdigheter, oppgaveløsning og veiledning med lærer og medstudenter.

Fordeler med omvendt undervisning er:

- Mer tid til veiledning med studentene
- Læring er uavhengig av tid og sted. Forelesninger og instruksjoner er alltid tilgjengelige for studentene for repetisjon,
- Studenter med fravær kan følge undervisningen
- Gir god mulighet for å sjekke ut forkunnskaper

Tabletop-øvelse

Tabletop-øvelser gir kunnskap om virkeligheten. Det er en "rundbordsdialog" med utgangspunkt i viktige problemstillinger i arbeidsprosesser, presentert som scenarier. Det gir trening i måter å løse oppgavene på og bidrar til kjent og felles håndtering av disse. Det tillater studentene å teste hypotetiske situasjoner uten å forårsake avbrudd i det virkelige arbeidsliv. Ved en slik øvelse legges vilkårene for scenariet, og deretter vil studentene muntlig kommunisere sine svar til scenariet. Grunnlaget for tilnæringsmåten er erfaringslæring, hvor deltakerne lærer av de erfaringer de selv høster. Øvelsene er med på å øke kunnskap om, og bidra til utvikling av, både intern og ekstern struktur, kommunikasjon og samhandling, samt individuell kompetanse. Metoden gir kunnskap om fagområder, grensesnitt og prosedyrer og er et effektivt verktøy for teambygging. Slike øvelser kan brukes til å identifisere svake punkter, til å fremme samarbeidstenkning og å gjøre studentene mer forberedt på situasjoner når de faktisk oppstår.

Simulering/ferdighetstrening

Simulering er et forsøk på å etterligne virkeligheten og kopiere vesentlige aspekter fra en klinisk situasjon. Når en sammenlignbar situasjon oppstår i praksis, gir den gjenkjennelse og kan derfor bli enklere å forstå og forholde seg til. Bruk av simulering styrker evnen til faglig refleksjon og evnen til samarbeid med andre. Simulering er derfor en svært egnet metode for å undervise studenter som skal arbeide i team. Ved bruk av simulering kan studentene opparbeide et kompetansenivå før møte med pasienten eller arbeidsoppgaven. Gjennom simulering trenes scenarier i trygge omgivelser og gir dermed et godt grunnlag for å møte situasjonen i virkeligheten senere. Undervisningsmetoden kan benyttes til enkel ferdighetstrening på individnivå til kompleks interaksjons- og beslutningstrening på teamnivå. Simulering som metode gir studentene mulighet til en kritisk refleksjon omkring egen og

andres aktivitet i scenariet. Simulering og ferdighetstrening kan brukes som en arbeidsmetode gjennom flere emner i studiet og benyttes også som en pedagogisk forsterker av gjennomgått teori. Fagskolen har flere simuleringsdukker som Nursing Ann og Baby Sim, hvor man kan benytte simulering for å øve opp ferdigheter i observasjon av pasienter med ulike helsetilstander og i praktiske prosedyrer.

Gruppearbeid

Gruppearbeid benyttes gjennom hele studietiden. Gruppene vil kunne variere i sammensetning og størrelse og har som hensikt å stimulere til tverrfaglig samarbeid, økt samhandling og styrking av relasjonskompetansen. Gruppearbeid er obligatorisk og forpliktende. Gruppene må utarbeide en samarbeidsavtale, de må føre logg og skrive refleksjon over egen læring. Gruppearbeid kan gjøres på skolen og / eller via nettet. Bruk av digital teknologi åpner for at studenter kan samhandle med andre studenter og lærere dersom de av ulike grunner ikke har anledning til å møte fysisk på skolen. Studentene vil tidlig i studiet få nødvendig opplæring i IKT og opplæring i å skrive og samhandle gjennom samhandlingsverktøyet i Office 365.

Prosjektarbeid

Prosjekt kan gjennomføres individuelt eller i gruppe. Prosjekt er en skriftlig oppgave som skal være konkret knyttet til ett eller flere temaer i det enkelte fagspesifikke emnet. Studenten(e) finner en avgrenset problemstilling knyttet til tema for det aktuelle emnet, som skal bygge på læringsutbytte, refleksjoner og egne erfaringer fra praksisfeltet. Prosjektarbeidet tilknyttes en ambulansetjeneste, også for studenter som ikke er i daglig arbeid i en ambulansetjeneste. Dette for å sikre en tilknytning til oppdatert og relevant faglig informasjon. Der det er mulig bør prosjektet utformes i samarbeid med arbeidsplassen, slik at arbeidsplassene tilføres ny kompetanse. Tema og problemstilling skal godkjennes av faglærer. Tema for prosjektet skal bestemmes av studenten(e) med veiledning fra faglærer. Studenten(e) skal gjennom prosjektet vise refleksjon og anvende teori og erfaringer fra egen yrkesutøvelse. Hvis prosjekt gjennomføres som et gruppearbeid så må gruppa utarbeide en samarbeidsavtale, føre logg og skrive et refleksjonsnotat over egen læring. Studenten(e) får tilbud om inntil 2 timers veiledning underveis i skriveprosessen. Underveisvurdering omfatter faglig innhold, kommunikasjon, problemløsning, rapportering, prosjektarbeidet som prosess og den helhetlige kompetansen. Sluttvurderingen skal knyttes til sluttrapport/produkt.

7.0 Evaluering

Studiet evalueres både på emnenivå og skolenivå. Evaluering av emnete gjennomføres på skolens digitale læringsplattform. Hensikten med evalueringsordningen er å gi studenten, læreren og fagskolen regelmessig informasjon om undervisningens kvalitet når det kommer til studentens faglige og personlige utvikling. Det er utarbeidet egne prosedyrer i skolens KS-system som ivaretar disse evalueringene. I tillegg gjennomfører NOKUT en studentundersøkelse blant fagskolestudenter, Studiebarometeret, som vil gi verdifull informasjon om studiekvaliteten på studietilbudene generelt.

8.0 Vurdering

I alle studiets emner skal studentene arbeide med og levere arbeidskrav, arbeidskravene omhandler sentrale temaer innenfor studiet. Det benyttes varierte vurderingsformer i studiet, både muntlige og skriftlige, i grupper og individuelt. I tillegg vurderes den enkelte student i praksisstudiene.

Vurdering skal tas utgangspunkt i overordnet læringsutbytte for det enkelte emnet, og foregå både gjennom underveisvurdering og sluttvurdering. Underveisvurderingen kan være både muntlig og skriftlig og skal tilpasses i forhold til studentens kompetanse og behov. I tillegg vil studentens innsats og samarbeidsevne inngå i en helhetlig vurdering av studentens samlede kompetanse.

Studentenes forutsetninger for å lære styrkes ved at det benyttes formativ vurdering, eller tilbakemelding underveis, som særlig har fire prinsipper som er sentrale i vurderingsarbeid som har til formål å fremme læring. Studentene skal:

- forstå hva de skal lære og hva som er forventet av dem
- få tilbakemelding som forteller dem om kvaliteten på arbeidet eller prestasjonen
- få råd om hvordan de kan forbedre seg
- være involvert i eget læringsarbeid ved blant annet å vurdere eget arbeid og utvikling

Dette innebærer en tett dialog mellom faglærer og student om progresjon og utvikling i læringen. Faglærer og student går gjennom innholdet i arbeidskravene i det enkelte emne.

8.1 Karaktersystem

Karaktersystemet som benyttes av Fagskolen Viken, studiested Fredrikstad, er en gradert skala av bokstavkarakter bestående av fem trinn fra A til E for «bestått» og F for «ikke bestått».

Godkjent/ikke godkjent benyttes ved vurdering av enkelte arbeidskrav og obligatoriske aktiviteter.

Fremgangsmåten ved fastsetting av karakterer skal være beskrevet i emneplanen, det skal også presiseres i emnebeskrivelsen om det gis individuell karakter eller gruppekarakter.

Beskrivelse av karakterskalaen

Symbol	Betegnelse	Generell, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerket seg. Studenten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet
B	Meget god	Meget god prestasjon. Studenten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
C	God	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Studenten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de fleste områdene
D	Nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Studenten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet
E	Tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstillende minimumskravene, men heller ikke mer. Studenten viser liten vurderingsevne og selvstendighet
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstillende de faglige minimumskravene. Studenten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet

8.2 Kriterier for vurdering av skriftlig arbeidskrav

Arbidskrav vurderes i forhold til følgende kriterier:

- **Krav til faglighet og kunnskap** – besvarelsen skal vise at den oppfylder oppgavens læringsutbyttebeskrivelser. Besvarelsen skal beskrive relevant funksjons- og ansvarsområde for studiet og gjenspeile praktiske problemstillinger innen det aktuelle emnet. Studenten skal benytte relevant teori for å belyse og faglig begrunne oppgavens besvarelse. Besvarelsen skal vise at studenten kan finne frem i relevant litteratur og vise forståelse for dokumentert arbeid og kunnskapsbasert praksis.

- **Metodisk redegjøringskrav** – Det skal gjøres rede for metodevalg og vise evne til å finne fram kildestoff, bruke kilder i behandling av eget materiale, og til å vise saklig kildekritikk. Oppgaven må være utført i samsvar med gjeldende etiske retningslinjer for oppgaveskriving, herunder korrekt bruk av kilder. Besvarelsen skal ha en for som samsvarer med skolens retningslinjer for oppgaveskriving.
- **Selvstendighet og drøfting** – Besvarelsen skal vise selvstendig vurderinger og at temaet behandles saklig, kritisk og analytisk med drøfting av standpunkter og påstander. Sammenheng mellom teori og praksis skal belyses ved hjelp av praksiseksempler.
- **Originalitet** – Besvarelsen må ikke ha påfallende likhet med andre besvarelser eller annet publisert materiale.

Se retningslinjer for arbeidskrav, hovedprosjekt og eksamen.

9.0 Avsluttende eksamen

Avsluttende eksamen gjennomføres etter gjennomførte og beståtte emner. Avsluttende eksamen består av to deleksamener: En skriftlig del (hjemmeoppgave) og en praktisk del. Før studenten kan fremstille seg til eksamen må alle arbeidskrav i studiet være godkjent. Skriftlig del av eksamen skal inneholde faglige, konkrete resultater på en utdelt problemstilling. Skriftlig del skal være på 2000 ord + / - 10 %, i tillegg kommer tabeller, figurer og lignende. Den skriftlige delen danner grunnlaget for en praktisk oppgave. Den praktiske oppgaven tar utgangspunkt i skriftlig del av eksamen og læringsutbyttebeskrivelsene studentene har satt for arbeidskrav i alle emnene, og gjennomføres i samarbeid med andre studenter (team). Praktisk del avsluttes med en refleksjon over læring og læringsprosess. Det gis en samlet karakter på eksamen. I tillegg kan studenten høres i hele studiets læringsutbyttebeskrivelser. Eksamen vurderes med bokstavkarakterer A - F. Det gis en samlet karakter på eksamen, hvor den praktiske og muntlige delen veier tyngst dersom det er et språk mellom praktisk, muntlig og skriftlig prestasjonsnivå. Avsluttende eksamen vurderes av en intern og en ekstern sensor. Det finnes retningslinjer for sensorers faglige kompetanse i skolens kvalitetssystem.

Gjennomføring av eksamen er beskrevet i *retningslinjer for arbeidskrav, hovedprosjekt og eksamen*.

9.1 Rett til begrunnelse og klage over karakterfastsetting

En student har rett til å få en skriftlig begrunnelse på karaktersettingen av sine prestasjoner gitt ved eksamen eller ved emnekarakter(er). Studenten må skriftlig fremsette krav om begrunnelse innen 3 uker etter at karakteren er meddelt eller at studenten burde ha gjort seg kjent med denne.

Bedømmelsen av praktisk eller muntlig prestasjon som på grunn av prøvens art ikke lar seg etterprøve, kan ikke påklages annet enn ved formelle feil som kan ha betydning for resultatet.

Ved klage over karakterfastsetting på skriftlige eksamener benyttes nye sensorer. Ny sensur skal foreligge innen samme frister som gjelder for ordinære eksamen. Endring kan gjøres både til gunst og ugunst for klager. Karakterfastsetting ved ny sensurering etter denne paragraf kan ikke påklages.

Rett til begrunnelse og klage over karakterfastsetting er beskrevet i *Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Fagskolen i Viken, studiested Fredrikstad*

9.2 Klage over formelle feil ved eksamen

Klage over formelle feil behandles av fagskolens klagenemnd etter bestemmelsene i Forvaltningsloven. Formelle feil kan være feil ved oppgaven, eksamensavvikling eller ved gjennomføring av sensuren. Klage over formelle feil ved eksamen må framsettes innen 3 uker etter at studenten ellers burde vært kjent med det forhold som begrunner klagen. Klage over formelle feil ved eksamen er beskrevet i *Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Fagskolen i Viken*.

10.0 Dokumentasjon

10.1 Vitnemål

Etter fullført og bestått fagskoleutdanning i «Ambulanseoperativ ledelse og prehospital pasientbehandling» utstedes det et vitnemål. På vitnemålet kommer det frem fagfelt, fordypning og gradsbenevnelse «fagskolegrad». Vitnemålet omfatter de emner som inngår i utdanningen med emnets omfang i studiepoeng og de karakterene som er oppnådd. Vitnemålet merkes med begrepet Vocational Diploma med tanke på internasjonalt bruk

10.2 Karakterutskrift

For deltidsstudenter utstedes det karakterutskrift etter hvert fullført emne. Etter fullført, men ikke bestått fagskoleutdanning utstedes det karakterutskrift med karakter for beståtte enkeltemner.

11.0 Litteratur

Litteratur og fagstoff i utdanningen endrer seg i takt med forskning og utvikling innen fagfeltet. For relevant litteratur i studiet henvises studenter til oppdaterte litteraturlister på skolens hjemmeside. Se vedlegg 2 til denne studieplanen.

Vedlegg 1. Emnebeskrivelse for Ambulanseoperativ ledelse og prehospital pasientbehandling

Emne 1	Operativ psykologi og situasjonsbestemt kommunikasjon
Omfang	10 studiepoeng
Innhold	<p>Emnet tar for seg operativ psykologi med temaer som omhandler ambulanspersonellet, pasienter og publikums reaksjoner og handlinger i krisesituasjoner. Kommunikasjon, samhandling og samarbeid med sårbare pasientgrupper i krisesituasjoner vil være en viktig del av emnet. Empati, omsorg og respekt for pasienter, pårørende og kolleger vektlegges også i dette emnet. Videre kommer veiledning og debrifing av lærlinger i ambulansetjenesten som et tema.</p>
Læringsutbytte	<p>Kunnskap</p> <p>Studenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - har kunnskap om krise- og stressreaksjoner, forsvarsmekanismer, mestring og menneskelig adferd i kriser - har kunnskap om etikk og etiske dilemmaer som kan oppstå i møte med sårbare pasientgrupper - har kunnskap om situasjonsbestemt kommunikasjon og konflikthåndtering i møte med sårbare pasientgrupper og deres pårørende - har kunnskap om veiledning og kollegastøtte etter alvorlige hendelser - har innsikt i lovfestede krav om medvirkning, samtykke og samvalg - kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap innen operativ psykologi, etikk, situasjonsbestemt kommunikasjon og veiledning/kollegastøtte ved stress og alvorlige hendelser - forstår betydningen av operativ psykologi og situasjonsbestemt kommunikasjon ved stress og alvorlige hendelser - forstår betydningen av veilederrollen for å bidra til å utvikle faglig dyktige medarbeidere i ambulansetjenesten
	<p>Ferdigheter</p> <p>Studenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kan anvende kunnskap om krise- og stressreaksjoner, forsvarsmekanismer, mestring og menneskelig adferd for å ivareta pasienter og pårørende i krisesituasjoner - kan anvende etiske refleksjonsmodeller i møte med sårbare pasientgrupper - kan anvende situasjonsbestemt kommunikasjon og konflikthåndtering i møte med sårbare pasientgrupper og deres pårørende - kan finne informasjon og fagstoff om operativ psykologi, situasjonsbestemt kommunikasjon og veiledning/kollegastøtte - kan kartlegge, identifisere behov og utføre veiledning og kollegastøtte

	<p>Generell kompetanse</p> <p>Studenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - har forståelse for at krise- og stressreaksjoner påvirker menneskelig adferd i kriser - har utviklet en etisk grunnholdning og kan reflektere over etiske problemstillinger som kan oppstå i ambulansetjenesten - kan utføre kommunikasjon, veiledning og kollegastøtte på en profesjonell og etisk forsvarlig måte - Har forståelsen for at pasienter i ulike situasjoner har behov for ulike kommunikative tilnærminger - Har utviklet en etisk grunnholdning som kommer til uttrykk gjennom kommunikasjon og refleksjon over etiske dilemmaer for å ivareta pasientens brukermedvirkning og samvalg - Kan utføre veiledning, debriefing og kollegastøtte på en profesjonell og etisk forsvarlig måte
	<p>1a. Operativ psykologi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Krise- og stressreaksjoner - Menneskelig adferd i kriser - Forsvarsmekanismer - Mestring og mestringsstrategier - Psykisk førstehjelp - Empati - Utfordringer for ambulanspersonell <p>1b. Kommunikasjon og etikk i møte med sårbare grupper</p> <ul style="list-style-type: none"> - Etikk og etiske dilemma i møte med sårbare pasientgrupper - Situasjonsbestemt kommunikasjon <ul style="list-style-type: none"> o Aktiv lytting o Konfliktdempende kommunikasjon o Tilpasset informasjon o Kulturforskjeller - Autonomi - Samtykkekompetanse og samvalg (pasient- og brukerrettighetsloven) - Konflikthåndtering - Etikk og kommunikasjon i møte med den eldre pasienten - Etikk og kommunikasjon i psykiatrioppdrag - Etikk og kommunikasjon med syke barn, barn på skadested og med barn som pårørende - Etikk og kommunikasjon med pårørende <p>1c. Veiledning og kollegastøtte</p> <ul style="list-style-type: none"> - Veiledning av lærlinger og studenter <ul style="list-style-type: none"> o Rolle og funksjon som veileder o Kommunikasjonens og relasjonens betydning o Veiledning og vurdering o Veiledningsmetoder o Refleksjon over praksis o Løpende skikkethetsvurdering - Stressreaksjoner og ivaretagelse av kollegaer - Debriefing og kollegastøtte etter alvorlige hendelser <ul style="list-style-type: none"> o Defusing

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Debriefing ○ Kollegastøtte – Gruppepsykologi og gruppeprosesser – Team og teamprosesser (CRM)
Arbeidskrav	<ol style="list-style-type: none"> 1. Individuell skriftlig oppgave –kommunikasjon og samhandling 2. Gruppeoppgave – vold og trusler (caseoppgave med ferdighetstrening) 3. Refleksjonsnotat om egen læring 4. Arbeidskravene er obligatorisk og vurderes til godkjent/ikke godkjent <p>Arbeidskravene må være vurdert til godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen</p>
Vurdering	<p>Formell vurdering av arbeidskrav med godkjent/ ikke godkjent</p> <p>Formell vurdering av eksamen med karakter A-F</p>
Evaluering	<p>Evaluering av emnet gjennomføres i slutten av emnet på skolens digitale læringsplattform. Evaluering er beskrevet i skolens kvalitetssystem.</p>
Litteratur	<p>For oppdatert litteratur knyttet til emnet henvises studenter til aktuell litteraturliste for studiet på skolens hjemmeside</p>

Emne 2	Ambulanseoperativ ledelse
Omfang	15 studiepoeng
Innhold	Emnet omhandler ledelse av operativt ambulansearbeid, oppbygning og organisering av de prehospitale akuttmedisinske tjenestene og redningstjenesten i Norge. Videre tar emnet for seg ambulansepersonellens utsatte rolle med vold og trusler i oppdrag og håndtering av PLIVO – pågående livstruende vold
Læringsutbytte	<p>Kunnskap</p> <p>Studenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - har kunnskap om organisering av den akuttmedisinske kjeden, sentrale prinsipper for redningstjenesten, medisinsk nødmeldetjenesten, samhandling og kommunikasjon i akuttmedisinske prosesser - har kunnskap om innsatsledelse og nødetatens roller på skadested - har kunnskap om skadestedsarbeid i form av etablering og drift, triagering av pasienter og livreddende tiltak og ivaretagelse av sikkerhet for pasient, kollegaer og andre tilstedeværende - har kunnskap om organisering og innsatsledelse ved PLIVO aksjoner og CBRNE-hendelser - har innsikt i relevant lovverk, retningslinjer og forskrifter som omhandler og regulerer avgjørelser ved operativ ledelse og pasientbehandling i ambulansetjenesten - kan oppdatere sine kunnskaper innen operativ ledelse for å sikre best mulig gjennomføring av skadestedsarbeid
	<p>Ferdigheter</p> <p>Studenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kan anvende faglig kunnskap om den akuttmedisinske kjeden, sentrale prinsipper for redningstjenesten og medisinsk nødmeldetjeneste for å sikre god samhandling og sambandskommunikasjon i akuttmedisinske prosesser - kan anvende faglig kunnskap om innsatsledelse og nødetatens roller på skadested for å sikre etablering og drift av skadested - kan anvende faglig kunnskap for å gjennomføre triagering av pasienter og iverksette livreddende tiltak på skadestedet - kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for problemstillinger innen PLIVO og CBRNE-hendelser - kan kartlegge utløsende faktorer, faser og soner ved PLIVO og CBRNE-hendelser
	<p>Generell kompetanse</p> <p>Studenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - har forståelse for viktigheten av at god innsatsledelse kvalitetssikrer pasientbehandling og livreddende tiltak på skadested - har utviklet en etisk grunnholdning gjennom forståelse for, og vurdering av, risikofaktorer som bidrar til å skape tillit hos pasienter, pårørende og kollegaer

	<ul style="list-style-type: none"> - kan utføre operativ ledelse og skadestedsarbeid på en profesjonell og etisk forsvarlig måte - kan samarbeide tverretatlig med nødetatene på skadested - kan utvikle arbeidsmetoder for å planlegge, gjennomføre og evaluere skadestedsarbeid og pasienttransport
	<p>2a. Organisering av den akuttmedisinske kjeden</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sentrale prinsipper for redningstjenesten - Den akuttmedisinske kjeden - Medisinsk nødmeldetjeneste <ul style="list-style-type: none"> o Aktivering av akuttmedisinsk nødmeldetjeneste o Organisering av nødmeldetjenesten - Samhandling og kommunikasjon i akuttmedisinske prosesser - Ambulansepersonellets rolle - Adekvat behandlingsnivå - Overlevering av pasient (ISBAR) <p>2b. Innsatsledelse</p> <ul style="list-style-type: none"> - Innsatsledelse på skadested - tverretatlig samarbeid mellom nødetatene (ILKO) - Felles sambandsreglement - Innsatsleder helse (ILH) - Medisinsk leder helse (MLH) - Andre aktuelle lederroller helse - Fordeling av lederroller - Situasjonsbestemt ledelse - Identifisering og håndtering av eksisterende og potensielle risikofaktorer <p>2c. Skadestedsarbeid</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gjennomføring av aksjoner (ILH) (Nasjonal veileder for Helsetjenestens organisering på skadested) <ul style="list-style-type: none"> o Opprette sambandskontakt internt og eksternt o Vurdere behov for medisinsk utstyr og transportressurser o Vurdere risikofaktorer og bidra med sikring av skadested o Planlegge og iverksette evakueringslinjer o Etablering og drift av skadested og samleplass o Forsterke evakueringslinjer og motvirke flaskehals - Triage og triageverktøy <ul style="list-style-type: none"> o Masseskadetriage - Livreddende tiltak <ul style="list-style-type: none"> o Forenklet primær undersøkelse - ABCDE o HLR og defibrillering av voksne - Fordeling av pasienter <ul style="list-style-type: none"> o Hastegrad og behandlingsnivå - Akutte psykososiale tiltak - Dokumentasjon og registrering av pasienter <p>2d. Aksjoner ved pågående livstruende vold (PLIVO)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utløsende faktorer

	<ul style="list-style-type: none"> – Organisering og innsatsledelse i PLIVO-aksjoner (nasjonal prosedyre for nødetatenes samvirke ved pågående livstruende vold) – Faser i PLIVO-aksjoner – Soner ved PLIVO-aksjoner <p>2e. CBRNE-hendelser</p> <ul style="list-style-type: none"> – Oversikt agens og farenivå – Kontakt- og varslingsrutiner ved akutte CBRNE-rutiner – Soner, fare- og innsatsområder – Overordnede behandlingsprinsipper – Akuttbehandling, innleggelse og transport – Vurdering av dekontamineringsbehov
Arbeidskrav	<ol style="list-style-type: none"> 1. gruppeoppgave: Den akuttmedisinske kjeden 2. individuelt skriftlig prosjekt innen operativ ledelse med muntlig presentasjon 3. Refleksjonsnotat om egen læring: <p>Arbeidskravene er obligatorisk og vurderes til godkjent/ikke godkjent Arbeidskravene må være vurdert til godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen</p>
Vurdering	<p>Formell vurdering av arbeidskrav med godkjent/ikke godkjent Formell vurdering av eksamen med karakter A-F</p>
Evaluering	<p>Evaluering av emnet gjennomføres i slutten av emnet på skolens digitale læringsplattform. Evaluering er beskrevet i skolens kvalitetssystem.</p>
Litteratur	<p>For oppdatert litteratur knyttet til emnet henvises studenter til aktuell litteraturliste for studiet på skolens hjemmeside</p>

Emne 3	Akuttmedisinske tilstander hos eldre
Omfang	15 studiepoeng
Innhold	<p>Geriatriske pasienter er en stor del av hverdagen i ambulansetjenesten. Eldre har høy risiko for akutt sykdom. Dette kan være forverring av kroniske sykdommer, nyoppståtte akutte sykdommer eller skader som oppstår på grunn av skrøpelighet og alder. Emnet tar for seg temaene akutt og kronisk funksjonssvikt hos den geriatriske pasient. Polyfarmasi er vanlig blant eldre og kan gi alvorlige konsekvenser i form av bivirkninger, interaksjoner og toksisitet. Multimorbiditet og legemidler til geriatriske pasienter er derfor en viktig del av dette emnet. Nøyaktige og presise observasjoner og bruk av vurderingsverktøy fra ambulansetjenesten er en viktig kompetanse for å forhindre forverring av akutt oppstått tilstand. Videre gir det er godt vurderingsgrunnlag for videre helsehjelp ved overlevering av pasienten. Emnet har derfor også søkelys på observasjoner, vurdering og kommunikasjons- og rapporteringsverktøy.</p>
Læringsutbytte	<p>Kunnskap</p> <p>Studenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - har kunnskap om normale aldersforandringer, kroniske sykdommer og funksjonssvikt hos eldre - har kunnskap om akuttmedisinske tilstander, skader og ulykker hos eldre - har kunnskap om legemidler, polyfarmasi og medikamentregning ved administrering til geriatriske pasienter - har kunnskap om kompleksiteten ved akuttmedisinsk diagnostikk, observasjoner, kartleggingsverktøy og tiltak hos geriatriske pasienter - har innsikt i lovfestede krav som regulerer utøvelsen av prehospital pasientbehandling - kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap innen pasientbehandling og pasientforløp for eldre - forstår betydningen av å ivareta den eldre pasients autonomi, verdighet og samvalg
	<p>Ferdigheter</p> <p>Studenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kan anvende kunnskap om aldersrelaterte forandringer, kronisk og akutt sykdom hos eldre for å iverksette tiltak for å opprettholde vitale funksjoner og redusere funksjonssvikt - kan anvende faglig kunnskap om akuttmedisinske tilstander, strukturerte undersøkelsesteknikker og observasjoner for å iverksette tiltak hos geriatriske pasienter et prehospitalt forløp - kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for problemstillinger innen prehospital akuttmedisin og geriatriske pasienter - kan kartlegge pasientsituasjoner og identifisere hastegrad ved hjelp av kartleggingsverktøy

	<p>Generell kompetanse Studenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - har utviklet en etisk grunnholdning som kommer til uttrykk gjennom kommunikasjon og samhandling med geriatriske pasienter og deres pårørende - kan utføre arbeid med å gi omsorgsfull og faglig forsvarlig hjelp til geriatriske pasienter, i tråd med prinsipper om brukermedvirkning, enkeltindividets verdi og verdighet - kan bygge relasjoner og samarbeide med kollegaer og andre samarbeidsinstanser slik at geriatriske pasienter opplever tillit til tjenestetilbudet
	<p>3a. Normale aldersforandringer og kroniske sykdommer hos eldre</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aldersrelaterte forandringer <ul style="list-style-type: none"> o Kognitiv svikt/sårbarhet o Kardiovaskulært og autonomt nervesystem o Lunge/respirasjon o Immunsystemet o Nyrrer o Bevegelsesapparatet o Temperaturregulering o Lever- metabolisme o Ernæring o Syns- og hørselsproblemer o Sårbarhet for psykiske lidelser - Den skrøpelige eldre med funksjonssvikt - Geriatrisk diagnostikk og kartleggingsverktøy - Sammensatt symptombilde <p>3b. Akuttmedisinske tilstander hos eldre</p> <ul style="list-style-type: none"> - Typiske og atypiske symptomer hos eldre - Akutt respirasjonssvikt <ul style="list-style-type: none"> o Luftveisobstruksjon o Akutt astmaanfall o KOLS o Pneumoni o Lungeødem o Lungeemboli - Akutt hjertesykdom <ul style="list-style-type: none"> o Akutt koronarsykdom o Arytmi o Kongestiv hjertesvikt (Dyspné) o Akutt kardiogent sjokk - Bevisstløshet <ul style="list-style-type: none"> o Metabolske årsaker o Medikament- eller ruspåvirkning o Redusert blodtilførsel til hjernen o Strukturelle årsaker som økt trykk, hodeskade eller blødninger - Kramper - Hjerneslag <ul style="list-style-type: none"> o Hjerneinfarkt

	<ul style="list-style-type: none"> ○ TIA ○ Intracerebral hjerneblødning ○ Subaraknoidalblødning – Alvorlige infeksjoner og sepsis – Diabetes <p>3c. Skader og ulykker hos eldre</p> <ul style="list-style-type: none"> – Aldersforandringenes betydning for skader og konsekvenser av disse – Ulykkesarenaer – Vanligste skader hos eldre <ul style="list-style-type: none"> ○ Hode- og ansiktsraumer ○ Thoraxtraumer, indre og ytre ○ Abdominaltraumer ○ Bekken- og ekstremitetstraumer ○ Rygg- og nakketraumer ○ Sårskader og blødninger ○ Hypotermi- og lokale frostskaeder – Vold og overgrep mot eldre <p>3d. Legemidler til geriatriske pasienter</p> <ul style="list-style-type: none"> – Farmakokinetikk og farmakodynamikk – Bivirkning og interaksjoner – Endret respons på legemidler – Polyfarmasi – Samtidige sykdommer og bruk av medikamenter - multimorbiditet – Alkohol – og tablettavhengighet – Medikamentregning – Legemiddelhåndtering
Arbeidskrav	<ol style="list-style-type: none"> 1. Individuell oppgave om den geriatriske pasient med funksjonssvikt (Maks1500 ord) 2. Gruppeoppgave: Simulering - med refleksjon (undersøkelsesteknikker ved primærundersøkelse, rapportering av funn. 3. Refleksjonsnotat om egen læring <p>Arbeidskravene er obligatorisk og vurderes til godkjent/ikke godkjent Arbeidskravene må være vurdert til godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.</p>
Vurdering	<p>Formell vurdering av arbeidskrav med bestått/ikke bestått</p> <p>Formell vurdering av eksamen med karakter A-F</p>
Evaluering	<p>Evaluering av emnet gjennomføres i slutten av emnet på skolens digitale læringsplattform. Evalueringen er beskrevet i skolens kvalitetssystem</p>
Litteratur	<p>For oppdatert litteratur knyttet til emnet henvises studenter til aktuell litteraturliste for studiet på skolens hjemmeside</p>

Emne 4	Psykiske lidelser og ruslidelser
Omfang	10 studiepoeng
Innhold	Ambulansetjenesten får stadig flere henvendelser fra og om pasienter med behov for akutt hjelp for psykiske lidelser og rusutfordringer. Emnet tar for seg temaer som ivaretagelse av egen sikkerhet, vurdering av selvmordsrisiko, håndtering av ustabile pasienter og akutte rustilstander. Observasjoner, tiltak farmakologi og tvang hos ulike pasientgrupper inngår i emnet.
Læringsutbytte	<p>Kunnskap</p> <p>Studenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - har kunnskap om organisering og samhandling innen psykisk helsevern og ved ruslidelser i den akuttmedisinske kjeden - har kunnskap om akutte og kroniske psykiske lidelser, diagnoser, symptomer og tiltak - har kunnskap om rusproblematikk og avhengighetstilstander - har innsikt i lovfestede krav som regulerer utøvelsen av prehospital pasientbehandling ved psykisk sykdom og ruslidelser, og som ivaretar sikkerhet for pasient, kollegaer og andre tilstedeværende - kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap innen behandling av psykiske lidelser og rusproblematikk - forstår betydningen av samhandling med politi og andre aktører innen helse for å forhindre vold og trusler ved oppdrag innen psykiatri og rus
	<p>Ferdigheter</p> <p>Studenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kan anvende kunnskap om psykiske lidelser for å identifisere symptomer og iverksette tiltak - kan anvende faglig kunnskap om rusmidler og symptomer på akutte rustilstander og overdose for å iverksette livreddende tiltak - kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for problemstillinger innen det psykisk helsevern og rusbehandling - kan kartlegge symptomer hos pasienter med psykiske lidelser og ruslidelser for sikker transport og for å sikre riktig behandlingsnivå
	<p>Generell kompetanse</p> <p>Studenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - har forståelse for hvordan lovfestede krav innen psykisk helsevern bidrar til å unngå situasjoner med krenkelse og tvang - har utviklet en etisk grunnholdning som bidrar til å møte pasienter med psykiske lidelser og ruslidelser på en respektfull måte - kan utføre tiltak overfor pasienter med psykiske lidelser og ruslidelser på en omsorgsfull og profesjonell og etisk forsvarlig måte - kan bygge relasjoner og samarbeide slik at pasienter med psykiske lidelser og ruslidelser opplever trygghet og har tillit til tjenestetilbudet - kan utvikle arbeidsmetoder for etisk refleksjon i møte med pasienter med psykiske lidelser og ruslidelser

<p>Innhold/temaer</p>	<p>4 a. Psykisk sykdom og ruslidelser i den akuttmedisinske kjeden</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pasienten i sentrum - Pasientforløpet til personer i akutt psykisk krise - Organisering av psykisk helsevern - Samhandling mellom aktører i helsetjenesten - Samhandling mellom helse og politi i psykiatrioppdrag - Medbestemmelse og tvang - Beslutningsstøtte og beslutningsmyndighet - Sikkerhet for pasient, pårørende, samfunnet og seg selv - Sjekkliste for å forutse voldelig og aggressiv atferd - Transport av psykisk syke i akutt krise - Triagering av psykiatriske tilstander <p>4b. Psykiske lidelser – diagnoser, symptomer og tiltak</p> <ul style="list-style-type: none"> - Angst <ul style="list-style-type: none"> o Angstlidelser o Angst ved andre psykiske lidelser o Angst ved somatiske lidelser o Angst ved bruk av rus og legemidler - Psykotiske lidelser <ul style="list-style-type: none"> o Schizofreni o Schizotyp personlighetsforstyrrelse o Schizoaffektiv lidelse o Paranoid lidelse o Akutte og forbigående psykotiske lidelser o Organisk betingede (inkludert symptomatiske) psykotiske lidelser o Psykiske lidelser og atferdsforstyrrelser forårsaket av alkohol eller andre psykoaktive stoffer o Psykose ved affektive lidelser - Stemningslidelser <ul style="list-style-type: none"> o Depresjoner o Bipolar lidelse I og II - Personlighetsforstyrrelser - Søvnforstyrrelser ved psykiske lidelser - Selvmordsproblematikk/suicidalitet - Barn og unge med psykiske lidelser - Alderspsykiatri - Farmakologi <p>4.c Rusproblemer og avhengighetstilstander</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alkoholbrukslidelser - Opioider - Anxiolytika og hypnotika - Sentralstimulerende midler - Cannabis og syntetiske cannabinoider - Hallusinogener - Organiske løsningsmidler - Problematisk bruk av flere rusmidler - blandingsmisbruk - Legemidler med ruspotensial - Forgiftninger/intox <p>4e. Juss i psykiatrioppdrag</p> <ul style="list-style-type: none"> - Helsepersonelloven §7 «ø-hjelpsplikten»
-----------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> – Helsepersonellovens §23 – unntak fra taushetsplikten – Straffeloven §17 om nødrett og §18 om nødverge – Samtykkekompetanse – Lov om psykisk helsevern – Praktisk tilnærming til et komplisert lovverk
Arbeidskrav	<ol style="list-style-type: none"> 1. Individuell oppgave med tema psykiske lidelse og/eller ruslidelse. Maks 2000 ord. 2. Gruppeoppgave: caseoppgave med simulering og refleksjon 3. Refleksjonsnotat om egen læring <p>Arbeidskravene er obligatorisk. Arbeidskravene må være vurdert til godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen</p>
Vurdering	<p>Formell vurdering av arbeidskrav med bestått/ikke bestått Formell vurdering av eksamen med karakter A-F</p>
Evaluering	<p>Evaluering av emnet gjennomføres i slutten av emnet på skolens digitale læringsplattform. Evalueringen er beskrevet i skolens kvalitetssystem</p>
Litteratur	<p>For oppdatert litteratur knyttet til emnet henvises studenter til aktuell litteraturliste for studiet på skolens hjemmeside</p>

Emne 5	Fødsler, nyfødte og akutt syke barn
Omfang	10 studiepoeng
Innhold	<p>Ambulansearbeideren vil en sjelden gang oppleve truende fødsler eller fødsler i oppdrag. Dette emnet vil blant annet ta for seg observasjoner og tiltak knyttet til den fødende kvinnen og det nyfødte friske barnet og det premature barnet, ved uplanlagte hjemmefødsler og transportfødsler. Videre vil emne ta for seg barnet som pasient. Barnet er hele tiden i anatomisk og fysiologisk utvikling og det er viktig å ha oversikt over normaliteter for å observere og vurdere og sette i gang tiltak ved akutt sykdom, skader og ulykker. Emnet vil også ta for seg barn som pårørende, i tillegg settes det fokus på observasjoner og tiltak i forhold til barn som opplever omsorgssvikt og mishandling. Ungdom som gruppe vil bli tatt opp spesielt i temaet under barns akutt sykdommer, ulykker og skader da det i disse situasjonene ambulansarbeideren som oftest er i kontakt med denne gruppen.</p>
Læringsutbytte	<p>Kunnskap</p> <p>Studenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - har kunnskap om svangerskapets normale fysiologiske og anatomiske forandringer, vanlige plager og komplikasjoner som kan oppstå - har kunnskap om den normale fødsel, uplanlagt hjemmefødsel eller fødsel under transport, komplikasjoner som kan oppstå under fødsel og observasjoner av det nyfødte barnet - har kunnskap om observasjoner, undersøkelser og vurdering av syke nyfødte og barn - har kunnskap om sykdom, skader, ulykker og psykososiale forhold som kan oppstå hos barn og unge - har innsikt i relevant lovverk, veiledere og retningslinjer som ivaretar barns rettigheter i helsevesenet - kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap innen pasientbehandling og pasientforløp for fødende, premature, nyfødte og barn - forstår betydningen av å benytte tilpassede kartleggingsverktøy ved observasjon og vurdering av premature, spebarn og barn
	<p>Ferdigheter</p> <p>Studenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kan anvende faglig kunnskap om svangerskapet og mulige komplikasjoner for å iverksette tiltak for å ivareta den gravide og forhindre prematur fødsel - kan anvende faglig kunnskap om fødsler og mulige komplikasjoner for å ivareta den fødende og det nyfødte barnet - kan anvende faglig kunnskap om sykdom, skader, ulykker og psykososiale forhold hos barn for å iverksette tiltak prehospitalt - kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for problemstillinger i det prehospitalt møtet med gravide, fødende, nyfødte og barn - kan kartlegge situasjoner ved hjelp av kartleggingsverktøy i arbeidet med observasjoner, undersøkelser og vurdering av syke nyfødte og barn

	<p>Generell kompetanse</p> <p>Studenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - har forståelse for hvordan lovfestede rettigheter for barn i helsetjenesten bidrar til å unngå situasjoner med krenkelse - har utviklet en etisk grunnholdning som bidrar til å fremme tillit hos gravide, fødende og barn - kan utføre tiltak overfor gravide, fødende, nyfødte og barn på en omsorgsfull og profesjonell og etisk forsvarlig måte - kan bygge relasjoner og samarbeide med fødende og barn slik at de opplever trygghet i møte med ambulansesfagarbeideren - kan utvikle arbeidsmetoder for etisk refleksjon i møte med barn og deres pårørende
Innhold/tema	<p>5a. Svangerskapet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Normale fysiologiske og anatomiske forandringer i svangerskapet - Vanlige plager i svangerskapet - Komplikasjoner i svangerskapet <ul style="list-style-type: none"> o Ekstrauterin graviditet o Truende abort/spontanabort o Intrauterin fosterdød o Placenta previa o Abruptio placentae o Truende for tidlig fødsel o Preeklampsi og eklampsi o Hyperemesis gravidarum o Blødning o Seteleie o Tidlig vannavgang o Smerter - Differensialdiagnoser - Symptomer, observasjoner og funn - Tiltak ved komplikasjoner i svangerskapet <p>5b. Fødsel utenfor sykehus</p> <ul style="list-style-type: none"> - Den normale fødsel - Helsekortet - Fødselens faser - Fødselshjelp - Observasjoner og tiltak i utdrivnings- og etterbyrdsfasen - Uplanlagt hjemmefødsel eller fødsel under transport - Kommunikasjon med fødeavdeling/jordmor/AMK - Behov for jordmor/lege/kuvøseteam - Komplikasjoner under fødsel - Observasjoner av det nyfødte barnet <ul style="list-style-type: none"> o Apgar score o Hypotermi o Avnavling o Hvis den nyfødte ikke puster o Neonatal HLR - Trygg transport av den fødende/mor og barn

5c. Observasjoner og undersøkelser av nyfødte og barn

- Primærundersøkelser ABCDE til barn
- Observasjon
 - Førsteintrykk
 - Almenntilstand
 - Nakkestivhet
 - Respirasjon
 - Smerter
 - Samspill og tilknytning
- Klinisk undersøkelse av barn
 - Fontaneller
 - Nakkestivhet
 - Sirkulasjon
 - Toraks
 - Abdomen
 - Muskel-skjelettsystem
 - Nevrologi
 - Hud
 - Øre-nese-hals
 - Feber
- Vurderingsverktøy for barn
 - Pews
 - Glasgow coma score
 - VAS
- Vurdering og alvorlige funn
- Triage av barn
- De vanligste barnesykdommer

5d. Sykdom hos barn

- Symptomdiagnoser, funn, differensialdiagnoser og tiltak ved
 - Redusert almenntilstand
 - Feber
 - Dehydrering
 - Akutte magesmerter
 - Kvalme og oppkast
 - Diaré
 - Obstipasjon
 - Hoste
 - Dyspné
 - Utslett
 - Smerter
- Spesielle tilstander hos barn
- Krybbedød
- AHLR – barn
- Medikamentadministrering til barn

5d. Skader og ulykker hos barn og unge

- Ulykkesarenaer
- Åpne sår
- Fall og støt
- Bruddskader
- Nakke/ryggskader

	<ul style="list-style-type: none"> - Hode- og ansiktsskader - Brannskader/etseskader/elektriske skader - Drukning - Nedkjøling/hypotermi - Fremmedlegemer - Forgiftninger/bitt <p>5e. Psykososiale forhold hos barn</p> <ul style="list-style-type: none"> - Barns rettigheter (forskrift om barns opphold i helseinstitusjon barnekonvensjonen, pasient og brukerrettighetsloven pårørendeveileder) - Vold og overgrep mot barn - Omsorgssvikt - Barn som pårørende i akuttsituasjoner
Arbeidskrav	<ol style="list-style-type: none"> 1. Individuell oppgave om akutte tilstander hos den gravide eller fødende. Maks 2000 ord 2. Gruppeoppgave om akutte tilstander hos barn, med simulering og refleksjon i grupper. Simulering skal filmes og presenteres for klassen 3. Refleksjonsnotat over egen læring
Vurdering	Formell vurdering av arbeidskrav med bestått/ikke bestått Formell vurdering av eksamen med karakter A-F
Evaluering	Evaluering av emnet gjennomføres i slutten av emnet på skolens digitale læringsplattform. Evalueringen er beskrevet i skolens kvalitetssystem
Litteratur	For oppdatert litteratur knyttet til emnet henvises studenter til aktuell litteraturliste for studiet på skolens hjemmeside

Vedlegg 2. Litteraturliste

Emne 1. Operativ psykologi og situasjonsbestemt kommunikasjon

Obligatorisk litteratur:

- Jarle Eid, Bjørn Helge Johnsen (2018); Operativ psykologi(3.utg.), Fagbokforlaget 1(2006) 109 sider ISBN:978-82-450-2521-7. Kap1.(s.11-29), kap.2 (s33-53) (36 sider)
- Bjørn Helge Johnsen og Jarle Eid; Operativ psykologi 2 anvendte aspekter. Fagbokforlaget, 2019 ISBN: 978-82-450-2547-7, kap.14 (s.231-247), kap.15 (s.251-263) (28 sider)
Lena Günterberg Heyn(red.): Klinisk kommunikasjon i sykepleie (2018), Gyldendal Akademiske) ISBN: 978-82-05-50796-8. Kap.1(s.13-29) kap.3(s.51-67), kap.4(s.71-84), kap.5 (s.88-115), kap.7 (s.161-192), kap.9 (s.230-254) (127 sider)
- Sissel Tveiten (2018) Veiledning- mer enn ord (5.utg) Fagbokforlaget, ISBN: 978-824-502-851-5, s.19-56, s.66-132 (103 sider)

Totalt: 294 sider

Emne 2: Ambulanseoperativ ledelse

Obligatorisk litteratur:

- Nordby, Halvor (2009); Kommunikasjon og helseledelse, Cappelen Damm Akademiske, ISBN 978-82-02-28349-0 (120 sider)
- Nordby, Halvor (2014); Samhandling i prehospitalt arbeid (2.utgave), Gyldendal Akademisk. ISBN 978-82-05-47873-2 s.20- 171 og s.194- s. 214 (kap.1- kap. 9 og kap.10) (171 sider)
- Bjørn Bjelland, Espen Rostrup Nakestad (2018); Beredskap, kriseledelse og praktisk skadestedsarbeid: en lærebok for helse- og beredskapspersonell på strategisk, operasjonelt og taktisk nivå. Gyldendal akademisk, ISBN 978-82-05-51098-2. 210 sider
- Håndbok for nødetatene - Farlige stoffer – CBRNE
https://www.dsb.no/globalassets/dokumenter/farlige-stoffer-npf/transport-av-farlig-gods/p1600412-handbok-for-nodetatene_web.pdf (60 sider)

Totalt 561 sider

Støttelitteratur:

- Per Cristian Juvkvam et. al. (2009): Håndbok kommunikasjon og samhandling i akuttmedisinske situasjoner; kokom (nasjonalt kompetansesenter for helsetjenestens kommunikasjonsberedskap, ISBN:978-82-8210-031-1, <http://w344228-www.php5.dittdomene.no/wp-content/uploads/2018/11/2009-04-20-bok-kokom-haandbok-webversjon.pdf> (352 sider)
- Jan Erik Haugen (red.) (2019); Akuttmedisin- utenfor sykehuset (4.utgave), Gyldendal Norsk forlag ISBN 978-82-05-51414-0, s.19-30 og s.91-106 (kap.1.1 OG Kap.1.6) (27 sider)
- Nødetatenes samvirke ved pågående livstruende vold – PLIVO
<https://www.tacmed.no/images/hovedside/PLIVO.pdf> (30 sider)
- Kristine Dreyer (red.) (2018); Håndbok kommunikasjon og samhandling i akuttmedisinske situasjoner (5.utgave) Kokom ISBN 978-82-8210-031-1 https://kokom.no/wp-content/uploads/2019/01/KoKom-h%C3%A5ndbok-2017_6.korrNY.pdf (154 sider)
- Nasjonal traumeplan; <https://traumeplan.no/> Nasjonal veileder for masseskadetriage <http://www.luftambulanse.no/system/files/Nasjonal%20veileder%20for%20masseskadetriage.pdf> (21 sider)
- Lovdata; Lov om helsepersonell: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-64>

- Lovdata; Lov om pasientrettigheter: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-63>
- Lovdata; forskrift om krav til og organisering av kommunal legevaktordning, ambulansetjeneste, medisinsk nødmeldetjeneste mv. <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-03-20-231>
- Lovdata; forskrift om endringer; krav om organisering av kommunal legevaktordning, ambulansetjeneste, medisinsk nødmeldetjeneste mv. <https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2018-04-20-594>
- Nasjonal helse- og sykehusplan 2020-2023 <https://www.regjeringen.no/contentassets/95eec808f0434acf942fca449ca35386/no/pdfs/stm201920200007000dddpdfs.pdf>
- NOU 2015:17 <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2015-17/id2465765/>
- Nasjonal handlingsplan for pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring 2019-2023 https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/ledelse-og-kvalitetsforbedring-i-helse-og-omsorgstjenesten/Nasjonal%20handlingsplan%20for%20pasientsikkerhet%20og%20kvalitetsforbedring%202019-2023.pdf/_attachment/inline/79c83e08-c6ef-4adc-a29a-4de1fc0ef:94a7c49bf505dd36d59d9bf3de16769bad6c32d5/Nasjonal%20handlingsplan%20for%20pasientsikkerhet%20og%20kvalitetsforbedring%202019-2023.pdf
- <https://www.varnett.no/portal/procedure/7669/14>
- Håndbok for redningstjenesten nivå 1; <http://w344228-www.php5.dittomene.no/wp-content/uploads/2018/11/Den-norske-redningstjenesten.pdf>
- Håndbok for redningstjenesten nivå 2; <https://www.hovedredningssentralen.no/wp-content/uploads/2018/11/Nasjonal-veileder-for-planverk-og-samvirke-Vedlegg-planmaler.pdf>
- Nasjonal veileder for søk etter personer på land; <http://www.redningsfaglig.no/site/img/85/Nasjonal-veileder-for-soek-etter-savnet-person-paa-land-1-utgave-2015.pdf>
- Nasjonal veileder for helsetjenestens organisering på skadested <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/helsetjenestens-organisering-pa-skadested/>
- Utrykningsforeskriften: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2009-06-12-637>
- Samband for nødetater: <https://www.politiet.no/globalassets/05-om-oss/03-strategier-og-planer/sambandsreglement-for-nodetatene.pdf>

Emne 3. Den geriatriske pasienten

Obligatorisk litteratur:

- Torgeir Bruun Wyller (2015); Geriatri, en medisinsk lærebok (2.utgave) Gyldendal Akademiske ISBN 978-82-05-48461-0: kap.2(s 23-29) Kap. 4- kap.7 (s.51-86) kap. 8(s91-99), kap.10 (s.113-122), kap.14- 16 (s.157-195), kap.19(s238-253),23-24(s.287-310), kap.26-33(s319-443) (259 sider)
- Jan Erik Haugen (red.) (2019); Akuttmedisin- utenfor sykehuset (4.utgave) ISBN 978-82-05-51414-0: kap.1.2,1.3,1.4, 1.5(s33-67, s.71-87), kap. 2.1 til og med 2.7(s.113 -170), kap.4.3 (s. 303-314) (134 sider)
- Gunnar Nicolaysen og Per Holck(red.) (2014); Kroppens funksjon og oppbygning(2.utg.) Gyldendal Akademiske ISBN 978-82-05-47229-7 kap.1-12, kap. 13-15(276)

Totalt 669 sider

Støttelitteratur:

- Hedvig Nordeng og Olav Spigseth (red) (2018) Legemidler og bruken av dem (3.utg.) Gyldendal ISBN 978-82-05508-637
- Norsk førstehjelpsråd; Førstehjelp 2007, Gyldendal ISBN 978-82-05-37375-4. 160 sider

- Hedvig Nordeng og Olav Spigseth (red.) (2018) Legemidler og bruken av dem (3.utg.) Gyldendal, ISBN 978-82-05-50863-7; (kap. 1-6, kap.8, kap.10-171, kap.16, kap.24-33). (232 sider)
- Harald Vik-Mo; forstå EKG (2010), Legeforlaget ISBN 978-82-92934-06-7, kap. 1-6. 76 sider

Emne 4. Psykiske lidelser og ruslidelser

Obligatorisk litteratur:

- Jan Erik Haugen (red.) (2019); Akuttmedisin- utenfor sykehuset (4.utgave). ISBN 978-82-05-51414-0: kap. 4.1(s.269-287) og 4.4(s.317-324) (25 sider)
- Stein Opjordsmoen Ilner (2012); Akuttpsykiatri, Gyldendal akademiske, ISBN978-82-05-41216-3(184 sider)

Totalt 209 sider

Støttelitteratur

- Hedvig Nordeng og Olav Spigseth (red.) (2018) Legemidler og bruken av dem (3.utg.) Gyldendal, ISBN 978-82-05-50863-7; (kap. 1-6, kap.8, kap.10-171, kap.16, kap.24-33). (232 sider)
- Lowverk for psykisk helsevern: <https://www.helsebiblioteket.no/psykisk-helse/aktuelt/her-finner-du-lowverk-for-psykisk-helsevern>
- <https://www.helsedirektoratet.no/runtskriv/psykisk-helsevernloven-med-kommentarer>

Emne 5. Fødsler, nyfødte og akutt syke barn

Obligatorisk litteratur:

- Anne Brunstad og Eva Tegnander (2010); Jordmorboka- ansvar, funksjon og arbeidsområde, Akribe. ISBN 978-82-7950-113-8. kap.18 (s207-227) kap.26(s.313-338), kap. 29 (s393-488) kap. 38-39 (s.498-516) (158 sider)
- Randi Grønseth og Trond Markestad (2017); Pediatri og pediatrik sykepleie (4.utg.) Fagbokforlaget ISBN:978-82-450-2268-1 kap.7 (s.97-103) kap.10-11(s159-177) kap.14(s209-226) kap.27(s339-347) (49 sider)
- Jan Erik Haugen (red.) (2019); Akuttmedisin- utenfor sykehuset (4.utgave), Gyldendal Norsk forlag ISBN 978-82-05-51414-0, kap. 4.2(s289-302) (13 sider)
- Anne Kristine Bergem (2017); Barn som pårørende i akuttsituasjoner- praktisk guide for hjelpere, Hertervig forlag, ISBN978-82-8216-166-4 Del 1(s16-41), del 3 (s.156-165) (34 sider)

Totalt 254 sider

Støttelitteratur

- Randi Grønseth og Trond Markestad (2017); Pediatri og pediatrik sykepleie(4.utg.) Fagbokforlaget ISBN:978-82-450-2268-1 kap.5,15,16,17,18,19,20,25

Totalt skal pensum være på ca. 2500 sider. Obligatorisk pensum er ca. 2000 sider, studenten velger selv ut 500 sider valgfri, relevant litteratur i tillegg.

Vedlegg 3. Oversikt over arbeidskrav og eksamen

- Retningslinjer for arbeidskrav, prosjekt og eksamen

Emne	Arbeidskrav	Arbeidsform	Veiledning	Vurdering av arbeidskrav
Emne 1	Totalt 3 arbeidskrav hvor 2 er innlevering og en er praktisk gjennomføring ved simulering i grupper	<p><i>Obligatorisk deltagelse på samlinger – min 80% deltagelse</i></p> <p>1. <i>Individuell oppgave</i> – kommunikasjon og samhandling. Skriftlig oppgave maks 2000 ord</p> <p>2. <i>Gruppeoppgave</i> – Vold og trusler caseoppgave med simulering</p> <p>3. <i>Refleksjonsnotat</i> over egen læring, maks 1000 ord</p>	<p>1t individuell veiledning på individuell oppgave</p> <p>2t veiledning på gruppeoppgave</p> <p>I tillegg kommer veiledning i klassen og fortløpende behov</p>	<p>Muntlig og skriftlig underveisvurdering</p> <p>Individuell oppgave blir vurdert med karakter på skala fra A-F</p> <p>Gruppe oppgaven blir vurdert med bestått/ikke bestått</p> <p>Refleksjonsnotat blir vurdert med bestått/ ikke bestått</p>
Emne	Arbeidskrav	Arbeidsform	Veiledning	Vurdering av arbeidskrav
Emne 2	Totalt 3 innleveringer	<p><i>Obligatorisk deltagelse på samlinger – min 80% deltagelse</i></p> <p>1. <i>gruppeoppgave</i>: Den akuttmedisinske kjeden. Skriftlig oppgave 1500 - 2000 ord (+/- 10%)</p> <p>2. <i>individuell arbeid</i>: skriftlig prosjekt innen operativ ledelse, med muntlig presentasjon. Maks 1500 ord (+/- 10%)</p> <p>3. <i>Refleksjonsnotat</i> om egen læring 300-500 ord</p>	<p>2t veiledning på gruppeoppgave</p> <p>1t individuell veiledning på individuell oppgave</p> <p>I tillegg kommer veiledning i klassen og fortløpende behov</p>	<p>Muntlig og skriftlig underveisvurdering</p> <p>Gruppe oppgaven blir vurdert med bestått/ikke bestått</p> <p>Den individuelle oppgaven blir vurdert med karakter fra A-F</p> <p>Refleksjonsnotat blir vurdert med bestått/ ikke bestått</p>
Emne	Arbeidskrav	Arbeidsform	Veiledning	Vurdering av arbeidskrav
Emne 3	Totalt 3 arbeidskrav hvor 2 er	<p><i>Obligatorisk deltagelse på samlinger – min 80% deltagelse</i></p>	<p>1t individuell veiledning på individuell oppgave</p>	<p>Muntlig og skriftlig underveisvurdering</p>

	innlevering og en er praktisk gjennomføring ved simulering i grupper	<p><i>1. Individuell oppgave:</i> Den eldre pasienten og funksjonssvikt 1500 ord (+/- 10%)</p> <p><i>2. Gruppe oppgave:</i> undersøkelsesteknikker, Simulering med grupperefleksjon</p> <p><i>3. Gruppeoppgave:</i> Caseoppgave med simulering og muntlig refleksjon</p>	<p>2t veiledning på gruppeoppgave</p> <p>I tillegg kommer veiledning i klassen og fortløpende behov</p>	<p>Individuell oppgave blir vurdert med karakter på skala fra A-F</p> <p>Gruppe oppgaven blir vurdert med bestått/ikke bestått. Under refleksjon - egenvurdering</p> <p>Refleksjonsnotat blir vurdert med bestått/ ikke bestått</p>
Emne	Arbeidskrav	Arbeidsform	Veiledning	Vurdering av arbeidskrav
Emne 4	Totalt 3 arbeidskrav hvor 2 er innlevering og en er praktisk gjennomføring ved simulering i grupper	<p><i>Obligatorisk deltagelse på samlinger – min 80% deltagelse</i></p> <p><i>1. Individuell oppgave innen Psykiske lidelser/rusarbeid 2000 ord (+/- 10%)</i></p> <p><i>2. Gruppeoppgave:</i> casebasert simulering med muntlig refleksjon</p> <p><i>3. Refleksjonsnotat om egen læring- 300-500 ord</i></p>	<p>1t individuell veiledning på individuell oppgave. 2t veiledning på gruppeoppgave</p> <p>I tillegg kommer veiledning i klassen og fortløpende behov</p>	<p>Muntlig og skriftlig undervisvurdering</p> <p>Individuell oppgave blir vurdert med karakter på skala fra A-F.</p> <p>Gruppe oppgaven med simulering blir vurdert med bestått/ikke bestått. Under refleksjon - egenvurdering</p>
Emne	Arbeidskrav	Arbeidsform	Veiledning	Vurdering av arbeidskrav
Emne 5	Totalt 3 arbeidskrav hvor 1 er skriftliginnlevering og 1 er muntlig presentasjon av utviklingsprosjektet for medstudenter. Siste er praktisk	<p><i>Obligatorisk deltagelse på samlinger – min 80% deltagelse</i></p> <p><i>1. Individuell oppgave:</i> Fødekvinne, maks 1500 ord</p> <p><i>2. gruppe oppgave:</i> casebasert oppgave med simulering, maks 2000 ord, med refleksjon i grupper</p>	<p>1t individuell veiledning på individuell oppgave. 2t veiledning på gruppeoppgave</p> <p>I tillegg kommer veiledning i klassen og fortløpende behov</p>	<p>Muntlig og skriftlig undervisvurdering</p> <p>Utviklingsprosjektet blir vurdert med karakter på skala fra A-F.</p> <p>Muntlig presentasjon og simulering vurderes bestått /ikke bestått</p> <p>Refleksjonsnotat blir vurdert med bestått/ ikke bestått</p>

		3.refleksjonsnotat over egen læring, maks 1000 ord			
Avsluttende eksamen			Vurdering av eksamen		
	Etter at alle emnene er bestått gjennomføres en avsluttende eksamen	Todelt eksamen En skriftlig individuell oppgave 1500 (+/- 10%) En praktisk del-simulering knyttet til alle emnene med fokus på innsatsledelse	Eksamen vil bli vurdert med karakter på skala fra A-F Eksamen vurderes av en intern og en ekstern sensor		

Vedlegg 4: Tekniske løsninger for nettbasert undervisning

I tillegg til samlinger for studentene ved studiestedet, vil undervisning, veiledning og vurderinger med tilbakemeldinger gjennomføres ved hjelp av IKT. Nedenfor er disse prosessene beskrevet.

1. Undervisning

Undervisningen vil foregå på to måter, enten i sanntid (synkron) eller ved hjelp av fildeling (asynkron). Når opplæring tilbys helt synkront kan det ellers by på utfordringer å finne felles tid for lærer og studentgruppen, som ofte består av studenter som har sitt daglige arbeid i et yrke med turnus. Derfor vil det ukentlig være avsatt nok tid til individuelle møtepunkter mellom lærer og student. I nettbasert opplæring vil læreren, i tillegg til formidling av fagstoff, være en faglig samtalepart og veileder overfor studenten.

a. Synkron

Det benyttes et virtuelt klasserom (Teams) med mulighet for å dele lyd, bilde og elektronisk undervisningsunderlag. Under undervisningen benytter studentene egen PC, samt headset med høyttalere og mikrofon. Web-kamera benyttes for å få visuell kontakt. Alternativt benyttes kamera og mikrofon som er integrert i deres PC.

Elektroniske plattformer som skolen benytter i dag er, Teams og Skype for Business. Plattformen for synkron undervisning på helseavdelingen er Teams ved veiledning og nettundervisning. Dette kan endre seg etter hvert som utviklingen av nye plattformer skjer. Teams-møter settes opp via Outlook.

Studentene vil nå kunne følge undervisningen og både se og høre forelesningen. I tillegg har studentene mulighet til å komme med innspill og spørsmål under undervisningen. Dette gjennomføres ved at de sender en melding eller gir et tegn inne i programvareløsningen som benyttes. Læreren vil da oppfatte at de ønsker å stille spørsmål eller komme med kommentar til undervisningen. For at dette skal fanges opp av læreren vil vedkommende lærer ha tilgang til en dataskjerm som gir en oversikt over hvilke studenter som er pålogget (til stede) og om de ønsker å komme med innspill eller spørsmål underveis.

Undervisningen bygger på en metodikk, omvendt undervisning, hvor faglærer før timen legger ut en e-leksjon i One Note Classroom. Studenten arbeider med e-leksjonene hjemme og de danner grunnlaget for en målrettet undervisning i den synkrone undervisningsøkta.

b. Asynkron

Ved asynkron undervisning distribuerer læreren forhåndsproduserte forelesninger. Dette kan være et opptak av en undervisning som beskrevet ovenfor, eller det kan være undervisnings sekvenser produsert med tanke på at de skal distribueres elektronisk.

Selve produksjonen av dette undervisningsmateriellet kan utføres ved hjelp av programvareløsninger som for eksempel Camtasia og OneNote som dokumentverktøy og presentasjonsverktøy. Med denne type programvare kan man legge inn bilder, legge på lyd og redigere allerede eksisterende lyd- og bildefiler. I tillegg er det mulig å ta opp video av aktiviteter som foregår på digitale tavler. De ferdige undervisningssekvensene kan så lagres i filformater som gjør det mulig å avspille de på PC, nettbrett og smarttelefon. Distribusjonen av materiellet kan gjøres i OneNote.

Denne formen for deling av undervisningssekvenser gir studentene mulighet til å avspille undervisningen når de måtte ønske det og uansett hvor de befinner seg. I tillegg får de mulighet til å stanse avspillingen, spole tilbake for så å gjenta/repetere undervisningssekvenser, o.l.

2. Obligatoriske innleveringer

Obligatoriske innleveringer er en viktig del av studiet. Faglærer / veileder fra skolen går gjennom innleveringene og foretar en evaluering, for så å gi en tilbakemelding til studentene.

a. Innlevering av oppgaver

Alle obligatoriske innleveringer vil skje over en digital læringsplattform, (for tiden Teams). Innleveringsmappen legges ut elektronisk og studentene vil enkelt se hvilken tidsfrist det er for innlevering. Når tidsfristen er passert sperres det for innlevering.

b. Vurdering med tilbakemelding

I etterkant av tidsfristen for innlevering åpner veilederen innleverte besvarelser for gjennomgang og tilbakemelding. Tilbakemeldingen utføres enten ved at veileder skriver en kommentar inne i kommentarfeltet i den digitale læringsplattformen, eller direkte i en kopi av det innleverte dokumentet. Studenten får da direkte tilbakemelding på sine prestasjoner. Faglærer gir vurdering på innleverte arbeidskrav innen 3 uker. Progresjon og status på obligatoriske aktiviteter vises i den digitale læringsplattformen.

3. Løpende dialog med veileder/lærer

Studentene kan benytte e-post, telefon eller en chattefunksjon for å holde en løpende dialog med veilederen/læreren. Dette kan være dialog om faglige spørsmål, problemer som oppstår under arbeid med løsning av oppgaver, o.l. Faglærer skal svare på henvendelser i løpet av to virkedager.

Under praksis deltar studentene på ukentlig nettsamlinger med lærer og medstudenter. Som verktøy for nettsamlingene bruker vi læringsplattformen Teams som gir direkte kontakt mellom deltakerne via Internett med toveis video. Studentene kan delta interaktivt gjennom video, chatt eller skjermdeling. Student har alltid mulighet til å kontakte lærer og administrasjonen på nett via Teams, telefon, eller epost.

4. Dialog med medstudenter

Under studiet oppfordres studentgruppene å holde tett kontakt vedrørende skolerelaterte utfordringer som dukker opp. Dette kan være hjelp til løsning av faglige utfordringer, tips om litteratur, o.l. Til dette etableres et forum i den digitale læringsplattformen for de studentene som tilhører denne studentgruppen. Prosjektarbeid i gruppe kan gjøres på skolen og / eller via nettet. Deltids- og/eller nettstudenter må ta større ansvar for egen læreprosess, selvdisiplin og arbeidsinnsats. Bruk av digital teknologi som internett, blogg, e-post og telefon åpner imidlertid for at deltids- og/eller fjernstudent kan samarbeide med andre studenter og lærere.

Ved at basisgruppene blir etablert når man er på skolen i undervisning / på første samling for nettstudentene, er det lettere å skrive og snakke sammen via nettet, i et nettbasert læringsmiljø, etter samlingen. På læringsplattformen får hver gruppe et eget "grupperom" for skriving av oppgaver og for diskusjoner. En veileder har også tilgang til grupperommet. Dette kommer i tillegg til et fellesrom med faglig og administrativt stoff der alle kan delta. Et annet alternativ er å etablere en lukket gruppe på Facebook, noe studentene har mulighet til å organisere selv.

5. Innføring og opplæring av teknologien

For at studentene skal bli komfortable med den teknologien som benyttes under det samlingsbaserte studium, gjennomføres det opplæring med samtlige studenter under den første samlingen som finner sted ved fagskolen.

Under denne samlingen vil studentene selv prøve ut de digitale plattformene som benyttes, under veiledning av undervisningspersonellet. Dette er også viktig for å kvalitetssikre at studentenes hardware (PC) håndterer den softwaren som studiet krever.